

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Cob/201/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1318204932
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Krišková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1318204932.2

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Kriškovej a členiek senátu JUDr. Nory Vladovej a JUDr. Ley Gubovej v právnej veci žalobcu: BFF Central Europe s.r.o., Mostová 2, 811 02 Bratislava, IČO: 44 414 315, zastúpeného advokátom: Mgr. Tomáš Čentéš, Stará Vajnorská 90, 831 04 Bratislava, IČO: 42 124 182 proti žalovanému: Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice, Rastislavova 43, 041 90 Košice, IČO: 00 606 707, zastúpenému advokátskou kanceláriou: ALENA ZADÁKOVÁ - advokát, s. r. o., Kováčska 32, 040 01 Košice, IČO: 53 209 451, o zaplatenie 3.796.410,15 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III č. k. 23Cb/261/2018 - 512 zo dňa 11. 4. 2022 takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave uznesenie Okresného súdu Bratislava III č. k. 23Cb/261/2018 - 512 zo dňa 11. 4. 2022 z r u š u j e a v e c v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava III napadnutým uznesením rozhodol, že konanie zastavuje (výrok I.), o vrátení časti zaplateného súdneho poplatku nemôže rozhodnúť (výrok II.) a žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy konania v plnej výške (výrok III.).

2. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že žalobou zo dňa 01.08.2018 sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovaného v 1. rade (spoločnosť B. Braun Medical s.r.o., Hlučínska 3, Bratislava, IČO: 31 350 780) a v 2. rade (spoločnosť Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice, Rastislavova 43, Košice, IČO: 00 606 707) spoločne a nerozdielne na zaplatenie sumy 3.796.410,15 Eur s príslušenstvom. Žalobca svoj žalobný návrh odôvodnil tým, že dňa 28. 12. 2015 uzavrel so spoločnosťou B. Braun Medical s.r.o., IČO: 31 350 780 v postavení žalovaného v 1. rade Zmluvu o postúpení pohľadávok č. 2015/12/189, na základe ktorej boli na žalobcu postúpené pohľadávky v celkovej výške istiny 3.999.996,99 Eur s príslušenstvom, ktoré žalovaný v 1. rade evidoval voči žalovanému v 2. rade. K zmluve bol následne prijatý Dodatok č.1 zo dňa 26. 08. 2016, ktorým sa precizovali niektoré zmluvy. Pohľadávky predstavujúce predmet postúpenia vznikli žalovanému v 1. rade na základe riadneho dodania tovaru žalovaného v 2. rade, a to na základe objednania zdravotníckeho materiálu zo strany žalovaného v 2. rade, za ktoré žalovaný v 1. rade vystavil príslušné faktúry. Žalovaný v 2. rade za riadne dodaný tovar v zmysle vystavených faktúr dodnes nezaplatil okrem čiastočnej úhrady faktúry č. 300177694 vo výške 30.000 Eur ktorú žalovaný v 2. rade zaplatil dňa 31. 12. 2015 sumou 20.000 Eur a dňa 29. 01. 2016 sumou 10.000 Eur. Faktúrou č. 3287014001 boli žalovanému v 2. rade fakturované práce uskutočnené spoločnosťou Metrostav, a.s., IČO: 00 014 915 vo výške 4.881.568 Eur. Faktúra bola žalovaným v 2. rade čiastočne uhradená, neuhradená časť vo výške 1.894.568 Eur bola so súhlasom žalovaného postúpená Dohodou o postúpení a započítaní č. 140233 na spoločnosť žalovaného v 1. rade. Uvedená faktúra bola žalovanému v 1. rade čiastočne uhradená, neuhradená časť vo výške 1.794.568 Eur bola následne postúpená zmluvou na žalobcu. Žalobca požiadal listom zo dňa 07. 09. 2016 žalovaného v 2. rade o odsúhlasenie salda postúpených pohľadávok ku dňu 31. 08. 2016. Žalovaný v 2. rade toto odsúhlasil listom zo dňa 13. 09. 2016, ktorým potvrdil, že voči žalobcovi eviduje predmetné

záväzky vo výške 3.969.996,99 Eur, teda aj vrátane nároku, ktorý uplatnil žalobca v tomto konaní. Z dôvodu právnej istoty žalobca zažaloval i postupcu v postavení žalovaného v 1. rade.

3. Šetrením súdu bolo zistené, že na Okresnom súde Košice II už prebieha konanie medzi sporovými stranami s totožným predmetom konania, a to pod sp. zn.: 35Cb/53/2018. Žaloba vedená v tomto konaní bola podaná na Okresný súd Banská Bystrica dňa 06.02.2018, odstúpená dňa 17.04.2018 na Okresný súd Košice II.

4. Vzhľadom na to, že konanie vedené pod č. k. 35Cb/53/2018 na Okresnom súde Košice II, ktoré nie je právoplatne skončené, tvorí prekážku skôr začatého konania o tej istej veci, súd rozhodol uznesením č. k. 23Cb/231/2018-189 zo dňa 03. 01. 2019, že konanie zastavuje, vracia žalobcovi súdny poplatok za žalobu v sume 3.758.446,05 Eur a žalovaným v 1. a v 2. rade priznáva nárok na náhradu trov konania. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca odvolanie, na základe ktorého odvolací súd uznesením č. k. 2Cob/94/2019-332 zo dňa 26.09.2019 napadnuté uznesenie Okresného súdu Bratislava III č. k. 23Cb/261/2018-189 zo dňa 03.01.2019 zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie argumentujúc, že „neexistuje totožnosť strán sporu, keďže v konaní, ktoré začalo skôr (ďalej iba „konanie na OS Košice II“), nevystupuje na strane žalovaného aj žalovaný v 1. rade. Je nesporné, že v konaní na OS Košice II je žalovanou stranou iba Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice (v prejednávanej veci žalovaný v 2. rade), pričom skutočnosť, aké dôvody viedli žalobcu k zažalovaniu aj žalovaného v 1. rade, resp. ako žalobu voči nemu odôvodnil, nie je možné posudzovať pri skúmaní podmienky konania - prekážky litispendencie. Ak aj žalobca uviedol, že žalovaného v 1. rade žaluje z dôvodu právnej istoty, môže to viesť k záveru o nedôvodnosti žaloby voči žalovanému v 1. rade, t.j. zamietnutiu žaloby, netvorí to však prekážku litispendencie. Podľa odvolacieho súdu nemôže súd prejudikovať, či bude žalobca vo vzťahu k žalovanému vzhľadom na svoju právnu argumentáciu úspešný, resp. vyhodnocovať účelovosť jeho konania. V danom prípade teda nie je splnená podmienka totožnosti strán sporu, ktorá musí byť splnená súčasne s podmienkou totožnosti predmetu sporu. Okrem uvedeného odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že žalobca podal predmetnú žalobu proti žalovanému v 1. aj v 2. rade, pričom petit formuloval ako spoločnú a nerozdielnu povinnosť, s čím sa súd musí vysporiadať v konaní vo veci samej pri posudzovaní dôvodnosti žaloby vo vzťahu k obom žalovaným. Pokiaľ ide o skutočnosť, či konanie na OS Košice II vzhľadom na späťvzatie žaloby (za splnenia ďalších podmienok) tvorí prekážku litispendencie, podľa odvolacieho súdu je rozhodujúce, či došlo aj k právoplatnému zastaveniu skoršieho konania. Samotné späťvzatie žaloby bez právoplatného rozhodnutia o zastavení konania nie je prekážkou rozhodnutej veci, konanie do rozhodnutia o zastavení konania prebieha a neskoršie konanie preto musí byť zastavené pre prekážku litispendencie. Aj keď možno súhlasiť s tvrdením žalobcu, že späťvzatie je dispozitívny úkon žalobcu, ktorý vedie k zastaveniu konania, súd vždy skúma či k zastaveniu nebránia iné okolnosti vyplývajúce zo zákona. Tieto okolnosti nemôže posudzovať súd v neskoršom konaní. V súvislosti s odkazom žalobcu na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 497/2011 odvolací súd uvádza, že vo veci prejednávanej odvolacím súdom nedošlo k identickej situácii ako bola posudzovaná ústavným súdom, t.j. v priebehu konania nedošlo k zastaveniu skoršieho konania”.

5. Nakoľko žalobca zobral žalobu voči žalovanému v 1. rade (spoločnosti B. Braun Medical s.r.o., Hlučínska 3, Bratislava, IČO: 31 350 780) späť pred začatím pojednávania dňa 02. 09. 2020, súd uznesením č. k. 23Cb/231/2018-472 zo dňa 12. 11. 2020 konanie voči žalovanému v 1. rade zastavil a zaviazal žalobcu na povinnosť nahradiť žalovanému v 1. rade trovy konania v plnom rozsahu.

6. Z uvedeného je podľa súdu prvej inštancie zrejmé, že pôvodne označený žalovaný v 2. rade (spoločnosť Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice, Rastislavova 43, Košice, IČO: 00 606 707) sa na základe uznesenia tunajšieho súdu č. k. 23Cb/231/2018-472 zo dňa 12. 11. 2020 stal jediným žalovaným v prebiehajúcom konaní, na základe čoho sa zmenil skutkový stav, vytknutý odvolacím súdom, teda že „v danom prípade nie je splnená podmienka totožnosti strán sporu, ktorá musí byť splnená súčasne s podmienkou totožnosti predmetu sporu“, nakoľko strany sporu v prebiehajúcom konaní sa stali totožnými, ako sú strany sporu, vedeného pod č. k. 35Cb/53/2018 na Okresnom súde Košice II.

7. Súd prvej inštancie uviedol, že podmienky totožnosti strán sporu a totožnosti predmetu sporu musia byť splnené súčasne. Ak by o tej istej veci s tými istými účastníkmi prebiehali naraz dve konania, platí, že konanie, ktoré sa začalo neskôr, musí sa pre prekážku litispendencie - prekážka začatej veci zastaviť

bez ohľadu na aktuálny stav skôr začatého konania, nakoľko ide o neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky konania. Je toho názoru, že nárok, ktorý si žalobca uplatnil, späťvzatím žaloby nezaniká a možno ho uplatniť znovu, a teda ani právoplatné rozhodnutie o zastavení konania pre späťvzatie žaloby nezakladá prekážku veci rozhodnutej (tzv. res iudicata). Taktiež i podľa rozhodnutia Ústavného súdu sp. zn. ÚS 320/2009, ak súd zistí, že v tej istej veci prebieha iné konanie, je povinný začaté konanie zastaviť. Rozhodujúcim okamihom pre posúdenie existencie prekážky litispendencie je stav v čase začatia konania, nie v čase rozhodovania o tejto prekážke. Pre uvedenú prekážku súd musí neskôršie konanie zastaviť bez ohľadu na to, že navrhovateľ zoberal návrh späť a či bolo o ňom už rozhodnuté. Povaha prekážky litispendencie je taká, že je neodstrániteľnou prekážkou v konaní, ktorú musí súd skúmať z úradnej povinnosti kedykoľvek počas celého konania podľa ust. § 161 ods. 1 C.s.p. a jej objavením (vyskytnutím) neexistuje možnosť jej zhojenia alebo zániku s odkazom na ust. § 159 a § 161 ods. 2 C.s.p.

8. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že nakoľko súd konanie zastavil, žalobcovi vznikol v zmysle ust. § 11 ods. 3 veta prvá zákona č. 71/1992 Zb. nárok na vrátenie zaplateného súdneho poplatku za žalobu. Keďže však súd rozhodoval o zastavení konania po uplynutí troch rokov od konca kalendárneho roka, v ktorom bol súdny poplatok zaplatený (bol zaplatený dňa 16. 08. 2018 a súd rozhodoval v roku 2022) a neprišlo k späťvzatiu žaloby pred prvým pojednávaním, nemohol podľa ust. § 13 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. rozhodnúť o vrátení súdneho poplatku.

9. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie v súlade s princípom procesného zavinenia zastavenia konania uvedeného v ust. § 256 ods. 1 C.s.p., keďže k zastaveniu konania došlo v dôsledku existencie neodstrániteľného nedostatku procesnej podmienky konania, ktorý zaviniť žalobca tým, že podaním tejto žaloby spôsobil prekážku skôr začatého konania podľa ust. § 159 C.s.p., na základe čoho došlo k zastaveniu tohto konania a vzniku nároku žalovaného na náhradu trov konania.

10. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b) a h) CSP. Uviedol, že ostro nesúhlasí s právnymi závermi prezentovanými súdom prvej inštancie v odôvodnení napadnutého uznesenia o zastavení súdneho konania, nakoľko ignorujú rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Českej republiky.

11. Zdôraznil, že dňa 29.08.2020 bolo právoplatne uznesením č. k. 35Cb/53/2018-877 zo dňa 11.08.2020 zastavené konanie vedené na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 35Cb/53/2018 medzi žalobcom a žalovaným (Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice) v časti o zaplatenie identickej istiny a príslušenstva, o ktorých sa vedie konanie na Okresnom súde Bratislava III v zmysle uznesenia zo dňa 12.11.2020, právoplatné dňa 23.12.2020, v zmysle späťvzatia žaloby žalobcom voči žalovanému v 1. rade (B Braun Medical s.r.o.) zo dňa 02.09.2020. To znamená, že žalobca doručil v konaní na Okresnom súde Bratislava III späťvzatie žaloby voči žalovanému v 1. rade až v čase, keď sa v Slovenskej republike na žiadnom inom všeobecnom súde nevedelo žiadne konanie voči Univerzitetnej nemocnici L. Pasteura Košice o zaplatenie sumy 3.796.410,15 Eur + príslušenstvo v podobe úrokov z omeškania a paušálnej náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky. Žalobca preto nerozumie, v čom presne súd prvej inštancie opätovne v apríli 2022 zrazu vzhliadol prekážku skôr začatej veci, keď sa odo dňa 29.08.2020 žiadna skôr začatá vec na inom všeobecnom súde v Slovenskej republike nevedie. Nerozumie, ako môže súd prvej inštancie tvrdiť, že ak počnúc dňom 23.12.2020, čo je deň právoplatnosti ním vydaného uznesenia zo dňa 12.11.2020 o pripustení späťvzatia žaloby voči žalovanému v 1. rade (B Braun Medical), nastal právny stav, keď si žalobca uplatňuje voči jedinému zostávajúcemu žalovanému (Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice) nárok, ktorý bol predmetom súdneho konania na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 35Cb/53/2018, ak Okresný súd Bratislava III predsa vie, že konanie na Okresnom súde Košice II bolo právoplatne zastavené uznesením súdu dňa 29.08.2020, že aj napriek tomu existuje akákoľvek prekážka v konaní, pre ktorú Okresný súd Bratislava III nemôže pokračovať v konaní.

12. Poukázal na to, že predsa k tomu, že sa nejedná o litispendenciu, a že prekážka skôr začatého konania môže po čase počas konania odpadnúť a nič nebráni v pokračovaní neskôr začatého konania, ak počas neskôr začatého konania dôjde k právoplatnému zastaveniu skôr začatého konania, sa už v minulosti vyjadril Ústavný súd vo svojom uznesení zo dňa 02.11.2011, č. k. III ÚS 497/2011-13.

13. Uviedol, že tvrdenie Okresného súdu Bratislava III, že „Rozhodujúcim okamihom pre posúdenie existencie prekážky litispendencie je stav v čase začatia konania, nie v čase rozhodovania o tejto prekážke“, je ničím nepodloženým tvrdením Okresného súdu Bratislava III, ignorujúce rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 02.11.2011, č. k. III ÚS 497/2011-13. Navyše, aj Najvyšší súd Českej republiky v uznesení zo dňa 16.04.2003, č. k. 29Odo/788/2002-268 konštatoval, že „Dovolací soud se nejprve zabýval námitkou litispendence a uzavřel, že tvrzení první dovolatelky, že v řízení ve věci, které se týkala námitka litispendence, lze pokračovat jen jestliže dosud nebylo vydáno rozhodnutí ve věci, není správné. Jestliže totiž kdykoli v průběhu řízení námitka litispendence odpadne dřívě, než bylo řízení zastaveno či pravomocné rozhodnutí ve věci samé, nebrání odpadnutí prekážka pokračování v řízení, neboť v době rozhodování soudu ve věci samé tato prekážka již neexistuje. To platí jak pro rozhodnutí soudu prvního stupně, tak pro rozhodnutí soudu odvolacího.“ Právny názor Okresného súdu Bratislava III de facto a de iure vlastne znamená, že právoplatné zastavenie konania na Okresnom súde Košice II je prekážkou pre konanie na Okresnom súde Bratislava III. Uznesenie o zastavení konania z dôvodu späťvzatia žaloby žalobcom však netvorí prekážku rozhodnutej veci.

14. Za absurdné považuje aj to, že v období medzi decembrom 2020 a aprílom 2022 Okresný súd Bratislava III, ktorý je povinný v zmysle Civilného sporového poriadku neustále priebežne skúmať, či sú splnené podmienky konania, je povinný konať bez prietahov, neurobil procesne absolútne nič. Dokonca ignoroval aj žiadosti Okresného súdu Košice II, ktorý sa snažil opakovane priebežne informovať o stave prebiehajúceho konania a odpovedal dokonca až na urgencie košického súdu. Ignoroval aj žiadosť žalobcu o nariadenie termínu pojednávania. A až po roku a pol zrazu Okresný súd Bratislava III vzhliadol prekážku konania a konanie zastavil. Takýto procesný postup je podľa žalobcu nezlučiteľný s právnym a demokratickým štátom. Okresný súd Bratislava III sa počas 4 rokov pokúša po druhýkrát zastaviť súdne konanie, pričom vo veci sa doposiaľ ani jedenkrát nekonalo súdne pojednávanie a vôbec nebol súdom prejednaný žalobcov nárok voči žalovanému.

15. V zmysle uvedených skutočností žalobca navrhuje, aby odvolací súd uznesením napadnuté uznesenie Okresného súdu Bratislava III zo dňa 11.04.2022, č. k. 23Cb/261/2018-512 zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Žalobca si zároveň voči žalovanému uplatňuje nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

16. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný podaním zo dňa 17.6.2022, v ktorom uviedol, že považuje žalobcom napadnuté uznesenie za vecne správne a s jeho závermi sa stotožňuje v plnom rozsahu. Žalobcom uplatnené odvolacie dôvody nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého uznesenia. Súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že prekážku litispendencie je nutné posudzovať v čase začatia súdneho konania. Prekážka litispendencie patrí k podmienkam konania a ak súd zistí, že v tej istej veci prebieha iné konanie, je povinný začaté konanie zastaviť. Rozhodujúcim okamihom pre posúdenie existencie prekážky litispendencie je stav v čase začatia konania (Uznesenie ÚS SR pod č. k. I.ÚS 320/09). Začatie konania bráni tomu, aby o tom istom spore prebiehalo na súde iné konanie (§ 159 prvá veta CSP).

17. Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd podľa § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej iba CSP) preskúmal napadnuté uznesenie podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

18. Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že žalobca sa žalobou zo dňa 01.08.2018, podanou na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 23Cb/261/2018, proti žalovanému v 1. rade (B Braun Medical s.r.o.) a žalovanému v 2. rade (Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice) domáhal, aby súd zaviazal žalovaného v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne na zaplatenie sumy 3.796.410,15 Eur s príslušenstvom, pričom v tom čase prebiehal na Okresnom súde Košice II súdny spor pod sp. zn. 35Cb/53/2018 medzi žalobcom v postavení žalobcu a Univerzitnou nemocnicou L. Pasteura ako jediným žalovaným. Okresný súd Bratislava III vydal dňa 03.01.2019 uznesenie č. k. 23Cb/261/2018-189 o zastavení konania. Na základe odvolania žalobcu a žalovaného v 1. rade Krajský súd v Bratislave vydal dňa 26.09.2019 uznesenie č. k. 2Cob/94/2019-332, ktorým zrušil uznesenie Okresného súdu Bratislava III zo dňa 03.01.2019, č. k. 23Cb/261/2018-189 o zastavení konania a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň druhým výrokom odmietol odvolanie žalovaného v 1. rade (B Braun Medical). Okresný súd Košice II vydal dňa 11.08.2020 uznesenie č. k. 35Cb/53/2018-877, ktorým zastavil konanie v tej časti, v ktorej sa

vedie konanie aj na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 23Cb/261/2018. Uznesenie Okresného súdu Košice č. k. 35Cb/53/2018-877 zo dňa 11.08.2020 nadobudlo právoplatnosť dňa 29.08.2020.

19. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že žalobca podaním zo dňa 02.09.2020 (Späťvzatie žaloby v celom rozsahu voči žalovanému v 1. rade /B Braun Medical s.r.o./ a rozšírenie žalobného petitu v časti nároku na paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávok), adresovaným Okresnému súdu Bratislava III pod sp. zn. 23Cb/261/2018, vzal žalobu voči žalovanému v 1. rade (B Braun Medical s.r.o.) v celom rozsahu späť a uviedol, že žalobný petít, o ktorom žiada žalobca rozhodnúť rozsudkom súdu vo veci samej, po novom znie: Žalovaný (Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice) je povinný v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 3.796.410,15 Eur, spolu s nasledovnými úrokmi z omeškania:

9,15% ročne zo sumy 2.031.842,15 Eur od 08.09.2014 do 31.12.2015,

9,15% ročne zo sumy 2.011.842,15 Eur od 01.01.2016 do 29.01.2016,

9,15% ročne zo sumy 2.001.842,15 Eur od 30.01.2016 do zaplatenia,

9,15% ročne zo sumy 1.794.568 Eur od 26.08.2014 do zaplatenia. Žalovaný je povinný v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku zaplatiť žalobcovi celkovú paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávok vo výške 80,- Eur. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania, vrátane trov právneho zastúpenia, a to v plnom rozsahu (100%).

O späťvzati žaloby voči žalovanému v 1. rade v zmysle podania zo dňa 02.09.2020 rozhodol Okresný súd Bratislava III uznesením zo dňa 12.11.2020, č. k. 23Cb/261/2018-472. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 23.12.2020.

20. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že obe žaloby (aj na Okresnom súde Bratislava III pod č. k. 23Cb/261/2018, aj na Okresnom súde Košice II pod č. k. 35Cb/53/2018) vychádzajú z toho istého skutkového stavu. Súd prvej inštancie nesúhlasil s názorom žalobcu, že ak žalobca zobral žalobu z časti späť v konaní č. k. 35Cb/53/2018, nejedná sa o prekážku litispendencie, čo výslovne potvrdil aj odvolací súd v uznesení č. k. 2Cob/94/2019-332 zo dňa 26. 09. 2019, kde uviedol, že „samotné späťvzatie žaloby bez právoplatného rozhodnutia o zastavení konania nie je prekážkou rozhodnutej veci, konanie do rozhodnutia o zastavení konania prebieha a neskoršie konanie preto musí byť zastavené pre prekážku litispendencie“. Súd prvej inštancie je tiež toho názoru, že nárok, ktorý si žalobca uplatnil, späťvzatím žaloby nezaniká a možno ho uplatniť znovu, a teda ani právoplatné rozhodnutie o zastavení konania pre späťvzatie žaloby nezakladá prekážku veci rozhodnutej (tzv. res iudicata). Taktiež i podľa rozhodnutia Ústavného súdu sp. zn. ÚS 320/2009, ak súd zistí, že v tej istej veci prebieha iné konanie, je povinný začaté konanie zastaviť. Rozhodujúcim okamihom pre posúdenie existencie prekážky litispendencie je stav v čase začatia rozhodovania o tejto prekážke.

21. Predmetom odvolacieho konania bolo posúdiť, či skôr začaté, ale právoplatne zastavené konanie vedené na OS Košice II pod sp. zn. 35Cb/53/2018 tvorí prekážku litispendencie pre posudzovaný spor, t.j. či pre posúdenie prekážky litispendencie je rozhodujúci stav v čase začatia konania alebo v čase rozhodovania o tejto prekážke.

22. Podľa § 159 CSP začatie konania bráni tomu, aby o tom istom spore prebiehalo na súde iné konanie. Ak na súde prebieha o tom istom spore iné konanie, súd zastaví konanie, ktoré sa začalo neskôr.

23. V citovanom ustanovení vyjadrená prekážka veci začatej (litispendencia) patrí k podmienkam konania, ktorých nedostatok súdu znemožňuje konať vo veci a rozhodnúť o veci, o ktorej už bolo skôr začaté konanie. Jej zmyslom je zabrániť tomu, aby v tej istej veci prebiehalo viac ako jedno konanie a bolo prijaté viac ako jedno meritórne rozhodnutie. Súd musí prekážku začatej veci z úradnej povinnosti odstrániť. Spravidla súd zastaví konanie o návrhu, ktorý bol podaný neskôr. Ak však súd v dôsledku právoplatného rozhodnutia zastaví skoršie konanie, nastane nová procesná situácia, v ktorej prekážka litispendencie odpadá.

24. Podľa odvolacieho súdu tvrdenie súdu prvej inštancie, že „rozhodujúcim okamihom pre posúdenie existencie prekážky litispendencie je stav v čase začatie konania, nie v čase rozhodovania o tejto prekážke“ je v rozpore s rozhodnutiami najvyšších súdnych autorít, konkrétne s rozhodnutím Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 2.11.2011 sp. zn. III.ÚS 497/2011 a rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/290/2012.

25. Ústavný súd vo svojom uznesení sp. zn. III.ÚS 497/2011 uviedol, že „Ústavný súd z podania a vyžiadaného spisu krajského súdu zistil, že na okresnom súde boli začaté v tej istej veci dve konania, čo v čase podania neskoršieho podania predstavovalo vadu v konaní. Na základe dispozičného úkonu vzatia späť žalobcu došlo neskôr k zastaveniu skôr začatého konania, čím bola vada v konaní zhojená. V tomto štádiu už teda namietaná vada v konaní nemohla mať za následok porušenie ústavou zaručených základných práv účastníkov konania. V čase, keď vo veci rozhodoval okresný súd a tiež aj krajský súd, prebiehalo na súde už len jedno konanie, tvrdená prekážka začatej veci už bola odstránená aj keď neprávoplatným rozhodnutím, otázku späťvzatia žaloby zo strany žalobcu nemožno odvolať, takže nemohlo dôjsť k porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivý proces v konaní, v ktorom vystupoval ako žalovaný.

Ústavný súd dospel k záveru, že v dobe rozhodovania súdu prvého i druhého stupňa bola už prekážka litispendencie odstránená. Krajský súd sa svojím postupom a rozhodnutím nedopustil sťažovateľom tvrdeného porušenia práva na spravodlivý proces, len rozhodol o tom, aby sa pokračovalo v neskoršie začatom konaní, pretože konanie, ktoré začalo ako prvé, bolo právoplatne zastavené. Ak sa sťažovateľ odvoláva na rozhodnutie sp. zn. I. ÚS 320/09, v tomto prípade bola opačná situácia ako v preskúvanom prípade, pokiaľ ide o späťvzatie žaloby.

Ústavný súd k veci dodáva, že všeobecný súd správne vykladal a používal ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku v súlade s účelom základného práva na spravodlivé konanie. V súlade s § 1 procesnej normy postupoval tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania, a poskytnúť tak materiálnu ochranu zákonnosti. V rozpore s požiadavkou materiálnej ochrany práv zo strany súdnej moci môže byť aj príliš formalistický výklad práva, čo môže mať za následok porušenie ústavných princípov práva na spravodlivý proces, v posudzovanom prípade napr. v podobe odňatia práva konať pred súdom.“

26. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí sp. zn. 3Cdo 290/2012 uviedol, že „Litispendencia je procesnou prekážkou konania, ktorú musí súd z úradnej povinnosti odstrániť, a to bez zreteľa na to, kedy túto prekážku zistí, alebo kedy táto prekážka vznikla. V takom prípade vždy konanie zastaví podľa § 104 ods. 1 O.s.p. Spravidla zastaví konanie o návrhu, ktorý bol podaný neskôr. Prekážka litispendencie môže byť odstránená napr. aj tým, že konanie bude zastavené v dôsledku späťvzatia jedného z dvoch návrhov. Pre posúdenie, či tu je prekážka začatej veci, je rozhodujúci stav v čase rozhodnutia v neskôr začatom konaní.“

27. Z citovaných rozhodnutí najvyšších súdnych autorít jednoznačne vyplýva, že prekážka litispendencie môže byť počas konania odstránená, napr. zastavením skôr začatého konania (čo je aj tento prípad) a pre posúdenie prekážky litispendencie je rozhodujúci stav v čase rozhodnutia neskôr začatého konania. Ak teda súd prvej inštancie svojím rozhodnutím zo dňa 11.4.2022 zastavil konanie pre prekážku litispendencie, urobil tak v čase, keď táto prekážka neexistovala. Je nesporné, že v čase rozhodnutia prvoinštančného súdu bolo konanie na Okresnom súde Košice II právoplatne zastavené uznesením zo dňa 29.8.2020 a teda neprebíha žiadne iné konanie s totožným predmetom sporu a totožnými stranami sporu.

28. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd dospel k záveru, že nie je daná prekážka litispendencie a preto napadnuté uznesenie vo výroku o zastavení konania ako aj závislých výrokoch II. a III. podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Právnym názorom odvolacieho súdu, že v konaní neexistuje prekážka litispendencie, je súd prvej inštancie podľa § 391 ods. 2 CSP viazaný.

29. O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

30. Toto uznesenie je výsledkom hlasovania odvolacieho senátu v pomere hlasov za 3 : 0 proti.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).